

T. Alkotmánybíróság
1015 Budapest, Donáti u. 35-45
Ügyszám: IV/1536-2/2019.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 1 5 3 6 - 3 / 2019	
Érkezett: 2019 NOV 13.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 8 db	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján, a T. Alkotmánybíróság hiánypótlási felhívására, határidőben, az alábbi

kiegészített alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg **a Szegedi Törvényszék 4.Bpkf.1060/2019/2. számú végzése** alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg, valamint ennek folytán kérem a Szegedi Törvényszék **15.Bv.77/2018/36. számú végzésének** megsemmisítését is és ennek nyomán kérem a bíróság új eljárásának lefolytatását.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

I. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

1) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Alulírott

 jogi képviselőm útján az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt kártalanítási kérelmet nyújtottam be a 2011. február 28. és 2017. június 26. közötti időszak vonatkozásában.

Ügyemben a Szegedi Törvényszék elsőfokon a 15.Bv.77/2018/36. számú végzésében a kérelmezett időszak azon része tekintetében, amit a Bv. Központi Kórházában töltöttem – a végzés szerint ez 143 nap - a kártalanítási kérelmet elutasította arra hivatkozva, hogy a Bv. tv.10/A. § (1) bek szerinti kártalanítás szerinti eljárást nem alapozza meg a kórteremben való elhelyezés. Tárgyidőszakban a BVKK-ban történő gyógykezelése során nem zárkában, illetve lakóhelyiségben, hanem kórteremben kerültem elhelyezésre. A Törvényszék álláspontja szerint a kórteremben való elhelyezés nem alapozza meg a Bv. tv. 10/A § (1) bek. szerinti kártalanítást, mivel a kórterem nem minősül zárkának, emiatt a kártalanítási eljárás nem folytatható le, ezért az ezen időszakra vonatkozólag a bíróság a kérelmet elutasította.

A végzés ellen határidőben fellebbezést nyújtottam be, melyben előadtam a következőket:

„A fenti számú végzés Indokolásában a t. eljáró Törvényszék érdemi vizsgálat nélkül utasította el a teljes kártalanítás iránti kérelmet, arra hivatkozva, hogy a Bv. tv.10/A. § (1) bek szerinti kártalanítás szerinti eljárást nem alapozza meg az olyan, kórteremben történt elhelyezés, ahol a fogvatartott részére a 3- ill. 4 m2 mozgástér biztosított volt.

A hivatkozott jogszabályhely a következő: „10/A. § (1) Kártalanítás jár az elítéltnak vagy az egyéb jogcímen fogvatartottnak a fogvatartása során a jogszabályban előírt élettér biztosításának hiánya és az ehhez esetlegesen kapcsolódó más, a kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző **elhelyezési körülmény**, különösen az illemhely elkülönítésének a hiánya, a nem megfelelő szellőztetés, világítás, fűtés vagy rovarirtás (a továbbiakban együtt: alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények) **által előidézett sérelem miatt**. A kártalanítás minden egyes, az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények között eltöltött nap után jár. A kártalanítás megfizetésére az állam köteles.”

Az a tény, hogy ügyfelem egészségi állapota miatt a BV intézetben kórteremben került elhelyezésre, az azt jelenti, hogy az **elhelyezésével kapcsolatban a Bv. tv.-ben előírt feltételeknél szigorúbb szabályok is alkalmazandóak**, például a **nemzeti kórházszabvány**, melynek értelmében **6m2/fő** mozgástér biztosítandó a kórházi kezelésre szoruló fogvatartottnak. Az egészségügyi szolgáltatást nyújtó egyes intézmények szakmai minimumfeltételeiről szóló **21/1998. (VI.3.) NM rendelet** értelmében – ami bár 2003. XI. 4-től nem hatályos, azonban az ekkor működési engedéllyel vagy ideiglenes működési engedéllyel rendelkező egészségügyi szolgáltatók tekintetében jelenleg is alkalmazandó – ágyanként 6, kórtermenként 12 m2 minimális mozgásteret ír elő (1. és 16. melléklet).

... Mindezekre tekintettel kérem a t. eljáró Törvényszéket, hogy **az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítás megállapítása iránti kérelmemet a kérelmezett teljes időszakra érdemben elbírálni szíveskedjék.**”

A végzés ellen a Csongrád Megyei Főügyészség is fellebbezést nyújtott be, fellebbezésemet pedig én is határidőben kiegészítettem, a fellebbezés ezen részének a másodfok helyt adott, azonban a BV Kórházban történő elhelyezésemet azonban a másodfok sem vizsgálta.

Kétséget kizáró tény, hogy a tárgyidőszakban mindvégig fogvatartottnak minősültem, ezt a T. Törvényszék sem kérdőjelezheti meg. Az, hogy rossz egészségi állapotom miatt kórházi kezelésre szorultam, még nem jelenti azt, hogy nem voltam fogvatartott, ugyanúgy a Bv. tv. hatálya alatt töltöttem fogvatartásomat, az nincsen megszakítva a rabkórházi elhelyezés miatt. Az, hogy rabkórházban voltam, az azt jelenti, hogy az elhelyezéssel kapcsolatban a Bv. tv.-ben előírt feltételeknél szigorúbb szabályok is alkalmazandóak, például a nemzeti kórházszabvány, melynek értelmében 6m2/fő mozgástér biztosítandó a kórházi kezelésre szoruló fogvatartottnak.

Ezt követően a másodfokon eljáró bíróság az **4.Bpkf.1060/2019/2. számú** végzésében az elsőfokú végzést részben megváltoztatta, azonban a BV Kórházban töltött időszakot nem vette számításba.

Másrészt a **15.Bv.77/2018/20. számú, csak részemre - és jogi képviselőm részére nem-megküldött, így általam továbbított** megkeresésre védőmön keresztül tájékoztattam a t. eljáró Törvényszéket, hogy a felhívásban jelzett **Csongrádi Járásbíróság 2.B.309/2011/71. sz.** ítélete hivatkozott számú ítélet [REDACTED] polgári igénye tekintetében elévült, így kértük a kártalanítás teljes összegének a polgári jogi igény levonása nélküli megítélését. Az első fokú Törvényszék ezen elévülést figyelembe is vette, azonban a

másodfok az ügyészi fellebbezés erre vonatkozó része miatt az elévült polgári jogi igényt – mindösszesen 541.000,- Ft-ot levont a kártalanításomból.

Mind a régi Ptk, mind az új tartalmaz *speciális* szabályokat a bűncselekménnyel okozott károk megtérítése vonatkozásában, amint azt az I. fokú végzés a régi Ptk-ra hivatkozva fel is idézte, de a jelen eljárás szempontjából releváns és alkalmazandó **Bv. tv. 70/B § (5.) bekezdés c)** pontja teljesen egyértelműen fogalmaz: „**(5)** A büntetés-végrehajtási bíró a határozatban a kártalanítás összegéből a még fennálló követelés erejéig a polgári jogi igény, illetve a bűncselekmény miatt megállapított kártérítés vagy sérelemdíj jogosultja javára történő kifizetésről rendelkezik, ha...

c) az elítélt vagy védője ilyen irányú védekezését vizsgálva megállapította, hogy a Polgári Törvénykönyv szerinti általános elévülési idő még nem telt el.”

A Ptk. szerinti általános elévülési idő pedig 5 év, ami a jogerős ítélet meghozatala óta már eltelt.

2) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az **Abtv. 27. § b) pontjában, a 30. § e) pontjában és 31. §-ában** foglaltakra hivatkozva kijelentem, hogy az ügyben jogorvoslati jogaimat kimerítettem, további, érdemi és hatékony jogorvoslat a magyar jogszabályok szerint részemre biztosítva nincs. **Az Abtv. 27. §-ban** foglaltaknak megfelelően a támadott döntés, az eljárást véglegesen lezáró, érdemi döntés, mely ellen – az alkotmányjogi panaszt leszámítva – belföldi jogorvoslatnak helye nincs.

Ügyemben a Szegedi Törvényszék elsőfokon a 15.Bv.77/2018/36. számú végzésében a kártalanítási kérelmemet a BVKK-ban töltött időszak tekintetében elutasította, mely ellen határidőben fellebbezést terjesztettem elő, azonban a másodfokon eljáró bíróság az **4.Bpkf.1060/2019/2. számú** végzésében az elsőfokú végzés ezen rendelkezését helybenhagyta. Erre tekintettel – mivel így más jogorvoslati lehetőség már nem áll fenn – az Alkotmánybírósághoz fordulok. Miután a polgári jogi igényre vonatkozó levonással az elsőfok nem, csupán a másodfok élt, így ezen rendelkezés ellen fellebbezni sem tudtam.

Az **Ügyrend 26. § (2) bekezdésére** figyelemmel kijelentem, hogy az ügyben felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban, arra törvényi lehetőség sincsen.

Perújítást nem kezdeményeztem.

3) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az **Abtv. 30. § (1) bekezdése és az Ügyrend 28. § (1) bekezdése** alapján nyilatkozom, hogy a Szegedi Törvényszék 5.Bpkf.546/2019/2. számú, másodfokú, jogerős végzését 2019. július 19 napján kézbesítették a jogi képviselő részére, így az **Abtv. 30. § (1) bekezdése** szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közlésétől számított 60 nap) megtartásra került, az alkotmányjogi panasz a törvényes határidőn belül kerül benyújtásra.

4) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az **Abtv. 27. § -ban foglaltakra** hivatkozással kijelentem, hogy az egyedi ügyben való érintettségem megállapítható, mert a kártalanítási ügy elítelt/kérelmezője voltam. Ezt a csatolt ítéletekkel igazolom.

Alulírott [REDACTED] s [REDACTED]
[REDACTED] jogi képviselőm útján kártalanítási kérelmet nyújtottam be, mely időszakból a BV Kórházban töltött idő vizsgálatát a Törvényszék első és másodfokon is elutasította.

Miután a polgári jogi igényre vonatkozó levonással az elsőfok nem, csupán a másodfok élt, így ezen rendelkezés ellen fellebbezni sem tudtam.

5) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Kifejezetten sérelmesnek tartom a Szegedi Törvényszék eljárását az egész, Bv. tv szerinti kártalanítás célja tekintetében. Egy másik – szintén a fogvatartotti kártalanítás körében született – végzésben kifejtésre kerültek a következők:

„A Bv. tv. a fogvatartottak elhelyezésére szolgáló zárka és lakóhelyiség mellett ismeri a kórterem, a betegszoba, illetve az egészségügyi helyiség fogalmát (99. § (3) bek., 152. § (1) bek.). Ezen körülményre figyelemmel a zárkára (lakóhelyiségre) vonatkozó (137. § (1) bekezdésben rögzített) szabályok a mozgástér vonatkozásában a betegszobára, illetve a kórteremre nem alkalmazhatók. E vonatkozásban az egészségügyi szolgáltatást nyújtó egyes intézmények szakmai minimumfeltételeiről szóló 21/1998 (VI.3.) NM rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni, mivel a rendelet hatályon kívül helyezésekor (2003. november 4.) a Büntetés-végrehajtás Központi Kórházának, valamint az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézetnek volt működési engedélye. A rendelet a fekvő-betegellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatóknál érvényesítendő minimális mozgástérre vonatkozó előírásokat ágyanként, illetve kórtermenként (ágyanként hat négyzetméter, de kórtermenként minimum tizenkét négyzetméter) tartalmazza, amelytől eltérő rendelkezést sem a rendelet, sem más jogszabály nem tartalmaz.” (Fővárosi Törvényszék 25.Bv.3815/2018/16. számú végzése).

Álláspontom szerint a Szegedi Törvényszék **4.Bpkf.1060/2019/2. számú**, másodfokú végzése nem felel meg a fent leírt céloknak, és miután a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni, így az **4.Bpkf.1060/2019/2. számú** végzésben alkalmazott jogértelmezés felveti az alaptörvény-ellenességet.

Mind a régi Ptk, mind az új tartalmaz *speciális* szabályokat a bűncselekménnyel okozott károk megtérítése vonatkozásában, amint azt az I. fokú végzés a régi Ptk-ra hivatkozva fel is idézte, de a jelen eljárás szempontjából releváns és alkalmazandó **Bv. tv. 70/B § (5.) bekezdés c)** pontja teljesen egyértelműen fogalmaz: **„(5) A büntetés-végrehajtási bíró a**

határozatban a kártalanítás összegéből a még fennálló követelés erejéig a polgári jogi igény, illetve a bűncselekmény miatt megállapított kártérítés vagy sérelemdíj jogosultja javára történő kifizetésről rendelkezik, ha...

c) az elítélt vagy védője ilyen irányú védekezését vizsgálva megállapította, hogy a Polgári Törvénykönyv szerinti általános elévülési idő még nem telt el."

A Ptk. szerinti általános elévülési idő pedig 5 év, ami a jogerős ítélet meghozatala óta már eltelt, így az **4.Bpkf.1060/2019/2.** számú végzésben alkalmazott jogértelmezés felveti az alaptörvény-ellenességet.

II. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

1) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Az **Alaptörvény B. cikk. (1) bekezdésében** foglalt jogállamiság követelménye.

Az **Alaptörvény I. cikkben** foglalt, az alapjogok korlátozhatóságának követelménye

Az **Alaptörvény II. Cikkben** foglalt, emberi méltósághoz való alapjog érvényesülésének követelménye.

Az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdése, mely szerint senkit sem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni.

Az **Alaptörvény E Cikk (1) bekezdése** szerinti, a jogbiztonság alkotmányos követelménye.

2) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Ahogy azt fentebb is jeleztem, álláspontom szerint a Szegedi Törvényszék **4.Bpkf.1060/2019/2. számú,** másodfokú végzése nem felel meg a kártalanítás jogintézményéhez kötődött céloknak, és miután a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni, így az **4.Bpkf.1060/2019/2. számú** végzésben alkalmazott jogértelmezés felveti az alaptörvény-ellenességet, *mivel az eljáró Törvényszék tévesen értelmezte a Bv. tv. rendelkezéseit, ami az Alaptörvény E Cikk (1) bekezdése szerinti, a jogbiztonság alkotmányos követelményét sérti.*

Az Alkotmánybíróság már a 9/1992. (I. 30.) AB határozatában megállapította, hogy: „A jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.” A 11/1992. (III. 5.) AB határozatban az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy „[a] jogbiztonság megköveteli a jogszabályok olyan világos és egyértelmű fogalmazását, hogy mindenki, akit érint, tisztában lehessen a jogi helyzettel, ahhoz igazíthassa döntését és magatartását, s számolni tudjon a jogkövetkezményekkel. Ideértendő az is, hogy ki lehessen számítani a jogszabály szerint eljáró más jogalanyok és állami szervek magatartását.”

A Bv. tv 2017. évi módosításával bevezetett kártalanítás jogintézménye éppen az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésének – és ezzel együtt a már írt Emberi Jogok Európai Egyezménye 3.

cikkének – megsértését kellene, hogy ellensúlyozza. Alapvető cél kellene, hogy legyen a már elszenvedett jogsérelem kompenzálása, a Bv. tv-ben megfogalmazott szabályok keretei között – természetesen figyelembe véve a módosító törvény Indokolásában foglaltakat is, hiszen így tud érvényre jutni a jogalkotó valódi akarata, és így lesz vélhetően összhangban a preambulumban megfogalmazott céllal és az Alaptörvénnyel. Utólagosan kialakított, minden korábbi – és az Indokolásban megfogalmazott – jogértelmezéssel szembemenő joggyakorlat, melynek eredményeként rendkívül sok kártalanítási kérelem elutasítható – egyáltalán nem szolgálja a jogintézmény célját, sem az Alaptörvényben megfogalmazott jog érvényre juttatását, és a jogbiztonságot is veszélyezteti.

Az **4.Bpkf.1060/2019/2.** számú végzés Indokolásában a Szegedi Törvényszék másodfokon eljáró tanácsa elutasította a kártalanítás iránti kérelmem azon időszak vonatkozásában, amikor rabkórházban voltam, arra hivatkozva, hogy a Bv. tv.10/A. § (1) bek szerinti kártalanítás szerinti eljárást nem alapozza meg a kórteremben való elhelyezés. Tárgyidőszakban a BVKK-ban voltam elhelyezve, az intézetben történő gyógykezelése során nem zárkában, illetve lakóhelyiségben, hanem kórteremben került elhelyezésre. A Törvényszék álláspontja szerint a kórteremben való elhelyezés nem alapozza meg a Bv. tv. 10/A § (1) bek. szerinti kártalanítást, mivel a kórterem nem minősül zárkának, emiatt a kártalanítási eljárás nem folytatható le.

Álláspontom szerint ez ellentétes a Bv. Tv-el, mert kétséget kizáró tény, a tárgyidőszakban mindvégig fogvatartottnak minősültem. Az, hogy rossz egészségi állapotom miatt kórházi kezelésre szorultam, még nem jelenti azt, hogy akkor nem voltam fogvatartott, ugyanúgy a Bv. tv. hatálya alatt töltöttem szabadságvesztésemet, az nincsen megszakítva a rabkórházi elhelyezés miatt. Az, hogy rabkórházban voltam, az azt jelenti, hogy az elhelyezéssel kapcsolatban a Bv. tv.-ben előírt feltételeknél szigorúbb szabályok is alkalmazandóak, például a nemzeti kórházszabvány, melynek értelmében 6m²/fő mozgástér biztosítandó a kórházi kezelésre szoruló fogvatartottnak, a 21/1998 (VI.3.) NM rendelet alapján.

Az Alaptörvény B. cikk. (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelményét és Az Alaptörvény E Cikk (1) bekezdése szerinti, a jogbiztonság alkotmányos követelményét tehát a fentiek értelmében megsértette a hivatkozott végzés, mivel a bíróság téves jogértelmezése jogállamiság és a jogbiztonság alkotmányos jogokat sérti.

Az Alaptörvény I. cikkben foglalt, az alapjogok állami védelmének követelménye, az Alaptörvény II. Cikkben foglalt, emberi méltósághoz való alapjog érvényesülésének követelménye, az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdése, mely szerint senkit sem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni pedig abban az értelemben sérültek, hogy fogvatartásom azon időszakban, amikor kórteremben voltam elhelyezve, a nem megfelelő körülményekből fakadóan elszenvedett embertelen bánásmód, mely az emberi méltóságot sérti, nem került kompenzálásra kártalanítással, mivel a fent előadottak miatt a T. eljáró Törvényszék ezen időszakot érdemben nem is vizsgálta.

nagánfél polgári igénye tekintetében elévült, így kértük a kártalanítás teljes összegének a polgári jogi igények levonása nélküli megítélését. Az első fokú Törvényszék ezen elévülést figyelembe is vette, azonban a másodfok az ügyészi fellebbezés erre vonatkozó része

miatt az elévült polgári jogi igényt – mindösszesen 541.000,- Ft-ot levont a kártalanításomból. Az **Alaptörvény B. cikk. (1) bekezdésében** foglalt jogállamiság követelményét és Az **Alaptörvény E Cikk (1) bekezdése** szerinti, a jogbiztonság alkotmányos követelményét sértetik a hivatkozott végzés azon rendelkezései is, melyek figyelmen kívül hagyták a PTK és más hatályos magyar jogszabályok releváns elévüléssel kapcsolatos rendelkezéseit és már elévült követelések kerültek levonásra a megítélt kártalanításból, hiszen ez téves jogértelmezés, így a bíróság megsértette a fenti alkotmányos jogokat.

A fent előadottak értelmében, kérem tehát fogvatartásom körteremben történt elhelyezés körülményeinek érdemi vizsgálatát és kártalanítás megállapítását. Másodsorban kérem a jogellenesen levont 541.000,- Ft polgári jogi kárigény megtérítését.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

1) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Nyilatkozom, hogy nem kezdeményeztem a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

2) Az Abtv. 30. § b) pontjában foglaltakra hivatkozva kijelentem, hogy a panaszban felvetett konkrét alkotmányossági problémát az Alkotmánybíróság – legjobb tudomásom szerint – sem a konkrét ügyben, sem absztrakt vizsgálat keretében) érdemben nem vizsgálta és nem bírálta el.

3) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Az **Abtv. 51. § (1) és (3) bekezdése**, valamint az **Ügyrend 25. § (5) bekezdése** és **27. § (1) bekezdése** alapján a jogi képviselőt ügyvédi meghatalmazással igazolom; benyújtás során a jogi képviselő az **Ügyrend 27. § (4) bekezdésében** foglaltak szerint járt el.

4) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

Az adatkezelés körében úgy nyilatkozom, hogy az indítványozó nem közszereplő, nem járul hozzá adatai nyilvánosságra hozatalához, hozzájárul azonban az indítványában foglalt jogilag releváns tények, adatok és körülmények nyilvános közléséhez.

5) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (korábban becsatolt melléletek)

Meghatalmazás

Magánfélre vonatkozó nyilatkozatok (2 db)

Szegedi Törvényszék 15.Bv.77/2018/36. számú végzése

Védőm által benyújtott fellebbezésem és kiegészítő fellebbezésem (2 db)

Szegedi Törvényszék 4.Bpkf.1060/2019/2. számú végzése

Szegedi Törvényszékhez benyújtott kérelem

Keresetpontosítás

Kelt: Budapest, 2019. november 8.

Dr. FAHIDI GERGELY
ügyvéd

indítványozó

képv.: dr. Fahidi Gergely, ügyvéd

h. dr. Lőrincz Éva Veronika alkalmazott ügyvéd